

Stiletten

ORGAN FÖR INDEPENDENT LIVING I SVERIGE SEDAN 1986 | NR 4 2006 | 40:-

Med valet i din hand!

Vilket parti driver den bästa
funkispolitiken för dig?
Stiletten granskar och guidar i
valspurten. Sid 7-19

TRENDKÄNSLIGA HJÄLPMEDEL

SVENSK SUPERKÄNDIS - I JAPAN

STILETTEN VALSPECIAL 2006

Stiletten är den här gången extra lång och ger dig goda verktyg att göra ett välgrundat val. Här redovisar partierna hur man vill minska funktionshinderarbetslöshet och tre väljare resonerar kring vilket parti som är bäst och ett framtida funktionshinderparti. Dessutom presenterar vi en unik lista över politiker med funktionshinder så att du som vill kan personrösta funktionshinderat. Missa inte heller den granskande artikeln om hur Sverigedemokraterna utnyttjar funktionshinderade.

Läs också intervjun med designern som vill få oss att se normala ut och reportaget om kvinnan som är doldis i Sverige men superkänd i Japan.

I och med det här numret är det jag som är redaktör. Sari Nykvist är tjänstledig och jag är glad och stolt att få vikariera för henne. Hoppas att vi ska trivas ihop.

Finn Hellman

Redaktör

MEDVERKANDE I DETTA NUMMER:

REDAKTÖR
Finn Hellman
finn.hellman@stil.se

AD/ GRAFISK FORM
Ebba Bonde
ebba@ebbabonde.se

BILDRED/ ILLUSTRÄTOR/ FOTOGRAF
Nina Ramsby
produktion@ninaramsby.se

SKRIBENT
Gunilla Hårdberg
gunilla.hardberg@stil.se

SKRIBENT/ KORREKTUR
Kait Bessing
kait.bessing@chello.se

SKRIBENT
Herman Grafström
hellman@defektjournalister.se

Stiletten

Stiletten | Redaktör Finn Hellman Telefon: 08-506 221 96

Växel: 08-506 221 50 finn.hellman@stil.se | Adress Stils kontor, Arenavägen 63, 7 tr. 121 77 Johanneshov info@stil.se | Ansvarig utgivare: Walter Hirsch walter@hirsch.se | Stiletten på webben www.stil.se | Antal utgåvor 6 nummer per år | Prenumerationer 200 kronor Stödmedlem 100 kronor/år Stiletten ingår i Omslagsbild Nina Ramsby.

STIL är en del av den internationella medborgarrättsrörelsen för människor med funktionshinder - Independent Living. Stiletten är en kanal för STIL och Independent Living- rörelsen i Sverige. Stiletten vill väcka debatt för full tillgänglighet inom samhällets alla områden och visa vilka möjligheter som öppnar sig med personlig assistans.

SKRIBENT
Jörgen Hassler
jorgen_hassler@yahoo.se

SKRIBENT
Gunnel C Rönn
warmaid@hotmail.com

Medverkande i detta nummer är också:
Emil Erdtman
emilerdtman@hotmail.com
Susanne Berg,
susannesjobb@bredband.net
Cecilie Fröden,
cecilie.fröden@telia.com
Johan Sjögren
johan.sjogren@stil.se
Sari Nykvist,
sari@shia.se

14.

Sverigedemokraternas syn på funktionshinder granskas.

17.

Unik sammanställning av politiker med funktionshinder.

24.

Gunnel C Rönn skriver om första gången på gayklubb.

25.

Gunilla Hårdberg recenserar Bo Andersson.

26.

INTERNATIONELLT. Funkisar paraderar i Chicago

”– Vi objektiverar gärna personer med funktionshinder. Hög arbetslöshet och dålig ekonomi är vanliga problem hos denna grupp och såna saker är viktiga att visa”

Katarina Hahr, projektledare SR

ILLUSTRATION | NINA RAMSBY

Nya röster i radion

Katarina Hahr sänder temavecka om funktionshinder i Sveriges Radio P1.

Programserien Välviljans apartheid kommer bland annat att ta upp hur personer med funktionshinder beskrivs i bibeln och koranen, hur bilden av funktionshindrade ser ut i media och varför inte personer med funktionshinder får söka till scenskolan. Det hela avslutas med en valdebatt där partierna diskuterar arbetsmarknadsfrågor tillsammans med personer som har erfarenhet av eget funktionshinder.

– Ett av målen med programserien är att sätta fokus på en grupp som syns alldeles för lite i det offentliga rummet och ett annat mål är att få den icke-funktionshindrade lyssnaren att bli intresserad av personer med funktionshinder och vår livssituation, säger Katarina Hahr, projektledare.

För Katarina Hahr, som själv är synskadad, är det självklart att göra radioprogram om personer med funktionshinder.

– Vi objektiverar gärna personer med funktionshinder. Hög arbetslöshet och dålig ekonomi är vanliga problem hos denna grupp och såna saker är viktiga att visa, att funktionshinder är en del av livet och som ibland leder till orättvisor, säger hon.

Idén till ett program om funktionshinder i radion fick Katarina Hahr för två år sedan. Hon skrev ett programför-

slag, det granskades och kom tillbaka och hon skrev om igen. Så höll det på ett tag och till slut, efter många om-skrivningar och ett hårt motstånd från en del av journalistkollegorna, sa programledningen okej till att göra en programserie om funktionshinder.

– Motståndarna sa att det här var att göra kampanjjournalistik och att vi skulle gå handikapprörelsens ärenden. Varför vi skulle gå handikapprörelsens ärenden förstår jag inte. Det är som att säga att om vi till exempel ska göra ett program om integrering i samhället – att vi då skulle gå Muslimska rådets ärenden, säger Katarina Hahr.

Mest kritik fick hon för sitt namnval: Välviljans apartheid.

– Så kan det inte heta, apartheid är något som tillhör Sydafrika sa motståndarna till mig.

Orsaken till den hårda kritiken tror hon bland annat beror på att vi i Sverige säger oss vara så snälla och omtänksamma och då gör det ont att höra något annat.

–Om alla säger: Här är allting bra, ja, då händer ju ingenting, säger Katarina Hahr.

Enligt henne handlar det om samma grundproblematik för personer med funktionshinder som för till exempel etniska grupper och feminister – diskriminering och utanförskap.

Sari Nykvist

Fotnot: Programmen sänds måndag 28/8 till och med söndag 3/9. Det går bra att lyssna i efterhand på www.sr.se

Nu når Stiletten inte bara nollåttor!

Så här beskriver grundaren Adolf Ratzka vad Independent Living-rörelsen i Sverige handlar om:

"Vi vill gå i samma skola, åka samma buss, handla i samma affär, ha ett arbete som passar vår utbildning och kompetens etc. Som alla andra vill vi själva bestämma över våra liv och tala för oss själva. Vi hävdar att alla, oavsett funktionshinder, kan lära sig att ta mer ansvar och bidra mer till samhället."

IL-rörelsen verkar idag över hela Sverige genom kooperativen Stil (Stockholm), GIL (Göteborg), HIL (Helsingborg), EMIL (Eskilstuna), KIL (Kullabygden) och genom ILI, Institutet för Independent Living.

Vi tror förstås att IL-rörelsen kan göra en väldigt massa mer samhällsnytta och frigöra många många fler människor. I det arbetet är Stiletten en kraftfull budbärare till både slott och koja. Därför har Stil påbörjat ett tidningssamarbete med IL-rörelsen i Sverige. Redan nu är GIL och HIL med på tåget. Det betyder att Stiletten också sprids inom deras geografiska områden. Ett redaktionsråd med representanter från alla partners är under uppsegling. Vi ser framför oss att Stiletten får muskler att sätta tummen på mer elände och kraft att trycka hårt till dess att rättvisa är skipad. Tycker du att det här är en bra utveckling? Välkommen som prenumerant!

Johan Sjögren
för Stilettengruppen

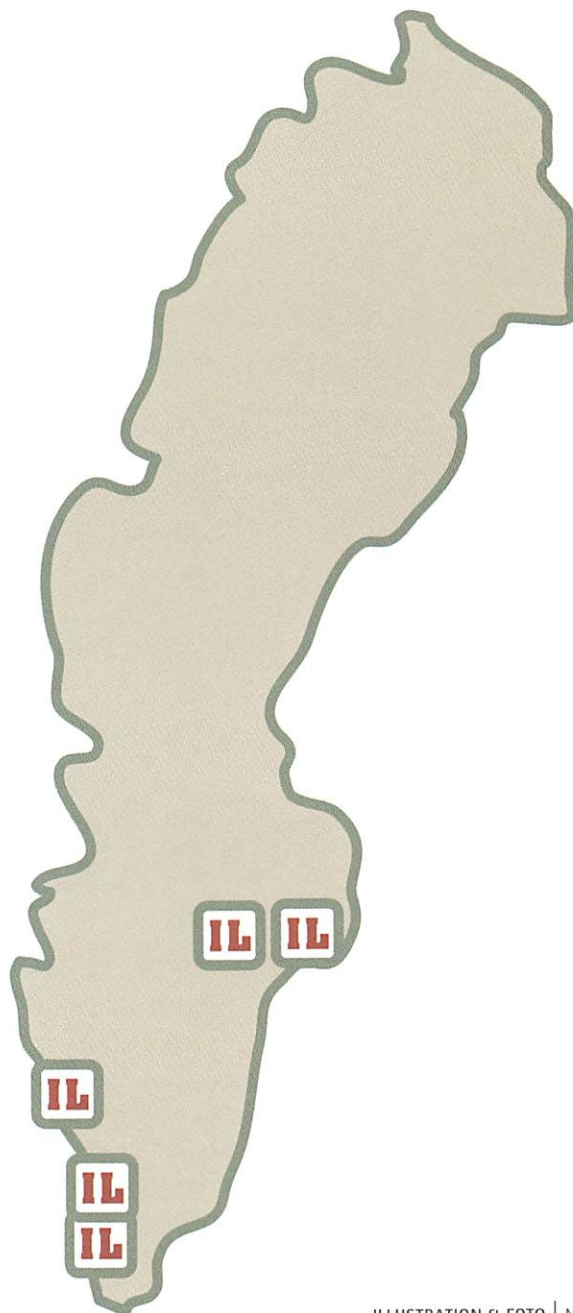

ILLUSTRATION & FOTO | NINA RAMSBY

Medborgare till 100 procent.

Alla människor har rätt att delta fullt ut i samhällslivet. Men många funktionshindrade diskrimineras idag. Därför vill se över diskrimineringslagstiftningen. Bristande tillgänglighet ska också räknas som diskriminering.

Människor med funktionshinder måste behandlas lika, oavsett var i Sverige man bor. Därför

vill vi att staten tar över ansvaret för Lagen om Stöd och Service till vissa funktionshindrade (LSS) och Lagen om assistansersättning (LASS). Den som bor i gruppboende ska också ha rätt till assistans.

En förutsättning för att funktionshindrade ska få en möjlighet att leva så normala liv som möjligt är att det finns olika

slags hjälpmedel. Vi vill ha en hjälpmedelsgaranti som garanterar rätten att välja hjälpmedel.

Läs mer om moderaterna på vår hemsida. Den har talsyntes och delar av materialet teckentolkas. Här finns också ljudfiler i mp3-format och texter på lättläst svenska.

www.moderat.se

nya moderaterna

Val på sämre villkor

När rösträtten började tillämpas 1921 sågs det som en stor jämlikhetsreform. Oavsett om du var fattig eller rik, kvinna eller man skulle du ha rätt att rösta, och allas röst var lika mycket värd. Men i höstens val 85 år senare finns det fortfarande en stor grupp medborgare som inte kan rösta på samma villkor som andra. Det är otillgängligheten som hindrar.

illkor

FOTO | NINA RAMSBY

Här följer ett par exempel på inskränkningar i vår mest fundamentala rättighet. Många rullstolsburna kan inte rösta på själva valdagen eftersom de inte kommer in i den vallokal där övriga kvarteret röstar. Alternativet blir att rösta på postkontoret som flyttat in i en otillgänglig affärslokal. Och trots att höstens val är det tredje riksdagsval där medborgarna kan personrösta, gäller det inte för alla. Synskadade och människor med dyslexi kan inte läsa valsedlarna och kryssa kandidater utan att be någon om hjälp och därmed röja den lagstadgade valhemligheten.

Bristen på tillgänglighet inskränker inte bara vår möjlighet att rösta, den påverkar också vilka vi kan rösta på. I ett otillgängligt samhälle kommer andelen politiker med funktionshinder aldrig återspegla andelen funk-

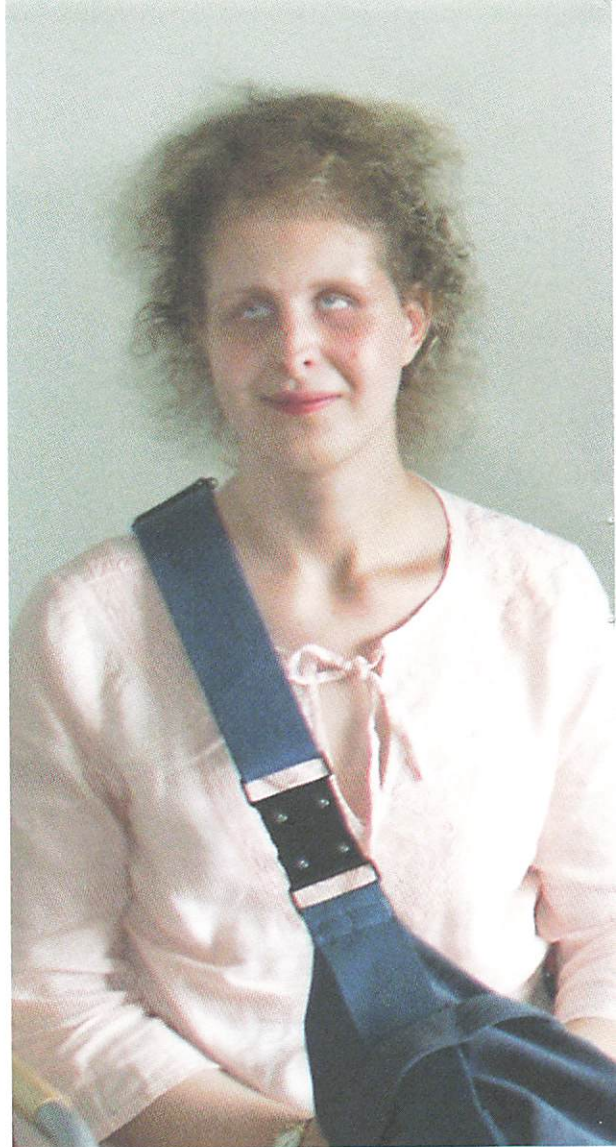
tionshindrade i befolkningen. För hur ska politiker med funktionshinder kunna vara aktiva om det är trappor upp till talarstolen eller om partiets hemsida är otillgänglig? Ytterst gör alltså otillgänglighet att demokratins representativitet kan ifrågasättas.

För personer med funktionshinder kan det att rösta vara en mödosam handling. Men alla andra alternativ till påverkan kanske kräver än mer tid och energi. För den funktionshindrade utan jobb är strejkvapnet inget alternativ och att gå i demonstrationståg är inte heller alltid okomplicerat om man är funkis. Kanske att det att gå och rösta är viktigare för oss med funktionshinder än för någon annan marginaliserad grupp.

Finn Hellman

Plånbok eller hjärta -vad ska man rösta med?

Vilket parti? Vilka personer? Vad avgör vilka lappar som hamnar i valurnan? Stiletten ville veta hur snacket går och tog tre väljare på pulsen.

I samtalet deltar Sara Shamloo Ekblad, Hanna Sejlitz och Karin Westlund. Alla tre är aktiva i handikapprörelsen men här representerar de endast sig själva.

Hanna Sejlitz är 33 år, uppväxt i Stockholm och har två barn. Hon har varit aktiv i Unga Hörselskadade sen hon var liten.

Sara Shamloo Ekblad har just gått ut gymnasiet. Till hösten ska hon plugga litteraturvetenskap med genusinriktning. Hon är engagerad i svenska punktskriftsnämnden.

Karin Westlund är ålderspensionär och förbundsordförande i De Handikappades Riksförbund. Hon har arbetat med arbetsmarknadsfrågor.

Valet närmar sig med stormsteg, hur känns det?

SARA: Det är ju mitt första val, så det känns kul att få rösta för första gången nånsin.

KARIN: För mig är det ju då inte första gången (skratt). Om det nu skulle bli ett skifte på tronen, då får vi i handikapprörelsen ett jättejobb att prata med de nya politikererna och informera om vad vi vill, men det kan också bli spännande att få möta nya makthavare.

Vilket parti tycker ni har bäst handikappolitik?

HANNA: När jag ska följa debatten blir det mycket att läsa för min del. Jag hör ju inte vad de säger på teve. Sossarna är för en modell med bidrag och det kan vara bra för oss med funktionshinder. Moderaterna vill sänka arbetsgivaravgifterna och skatterna vilket skulle kunna innebära att funktionshindrade lättare kunde anställas, men det är svårt att veta om det verkligen blir så.

KARIN: Det behövs bidrag givetvis, men bara under ett eller två år av en anställning, sen ska det bort. framförallt ska man ju se att vi med funktionshinder har en kompetens och anställa oss på grund av det. När moderaterna talar om att sänka arbetsgivaravgiften för att ge jobb så tror jag inte att det är vår grupp man har i åtanke utan då tänker man sig att det skulle vara gynnsamt för hela arbetsmarknaden. Inget av partierna talar i klartext om vad de vill göra för vår del.

Hur viktigt är det att det finns politiker med funktionshinder?

SARA: Det är jätteviktigt, likaväl som det är viktigt att

Från vänster: Sara Shamloo Ekblad, Hanna Sejlitz och Karin Westlund.

det är jämnt mellan kvinnor och män och olika etniciteter.

HANNA: Har man ett funktionshinder tror jag att man har ett större intresse av handikappfrågor på samma sätt som en person som varit aktiv i miljörörelsen bär med sig det engagemanget. Man behöver kanske inte ens driva de frågorna. Bara att man har ett funktionshinder påminner om att vi finns. Om jag alltid har med mig två tolkar, ja just det, tolkar finns också.

Kan ni tänka er att personrösta på en funktionshindrad kandidat oavsett partitillhörighet?

HANNA: Nej. Jag skulle i och för sig tycka att det var kul att personen ställde upp till val. Men om vi har helt olika värderingar kommer han eller hon att agera på tvärs mot mina åsikter om personen ifråga blir invald.

SARA: Nej. Däremot skulle jag nog kunna prioritera funktionshinder om valet stod mellan en funktionshindrad och en icke-funktionshindrad kandidat från det parti jag ändå tänkt rösta på.

Skulle det vara bra om det bildades ett funktionshinderparti?

KARIN: Vi skämtade ju om det i ett medieutspel från DHR första april. Partierna behandlar ju våra frågor som icke-frågor och det här var ett sätt att uttrycka vårt missnöje över det. Men nej, jag vill egentligen inte se ett sånt parti. Frågorna ska drivas över hela linjen.

HANNA: Att bilda eget känns lite som en ge upp-grej. Men å andra sidan skulle det kunna vara ett tillfälle att samla kompetens och utveckla handikappolitiken. Kom man dessutom in i beslutande församlingar skulle man själv kunna rösta och inte som nu vara beroende av andra partier som har tusen andra frågor att tänka på.

SARA: Hotet om att bilda parti skulle nog fungera uppfriskande och sätta press på de etablerade partierna. Men jag tycker inte att ett sånt parti borde behövas. Och sen är det viktigt att få politiker att förstå att handikappolitik inte bara handlar om personer med funktionshinder. Om jag blir diskriminerad på olika sätt så påverkar det också andra, till exempel familjen, arbetskamrater och vänner.

Finn Hellman

Flera stolar för Kaj

Kaj Nordquist, 53, sitter i riksdagen för socialdemokraterna. Nu kandiderar han för ännu en mandatperiod och tycker att handikapprörelsen borde använda honom mer.

På Sergels torg hålls politiskt möte om Kuba. Den socialdemokratiske riksdagsmannen talar tydligt och vant med hög röst. Kuba måste demokratiseras! Han står i kubansk vit skjorta och har kort grått skägg. De som strövar förbi märker nog inte att talaren inte ser. Och precis så vill Kaj Nordquist uppfattas: först socialdemokrat och sedan synskadad.

Kaj Nordquist följer mig efter torgmötet genom gångarna från riksdagshuset till socialdemokraternas avdelning. En ljudfyr knäpper ihärdigt i ett hörn.

– Det har fungerat väldigt bra med anpassningar här, säger han.

Bredvid fyren har någon skrivit: Hur snabbt hackar en stor hackspett? Uttryck för irritation kanske, men Kaj Nordquist skrattar gott åt tilltaget.

I det lilla kontorsrummet finns en grön soffgrupp, en gitarr står på golvet och över skrivbordet hänger ett porträtt av en förfader och riksdagsman ur bondeståndet.

Men centerpartist blev Kaj Nordquist inte. Som 15-åring gick han i 1968 års Vietnamdemonstrationer och på universitetet skrev han uppsatser om arbetarrörelsens historia. Dåvarande VPK låg nära till hands, men de var alltför hycklande i sitt förhållande till Östeuropa.

– Jag tror på marknadsekonomi i modifierad form, säger Kaj Nordquist.

I början av 1980-talet blev han medlem i socialdemokraterna och började arbeta inom Synskadades riksförbund (SRF). Efter flera år med allt sämre syn hade han som 25-åring helt förlorat synen. Inom SRF har Kaj Nordquist sedan dess både arbetat och haft förtroendeuppdrag. Han är nu ordförande i Stockholmsdistriktet och ledamot i förbundsstyrelsen.

Jag undrar om det inte är problematiskt att en politiker har så höga poster i en partipolitiskt obunden organisation? Kaj Nordquist har fått frågan förr.

– Vid en intervju ställdes den nog 25 gånger.

Han menar att han håller isär rollerna.

– Som SRF:are kan jag mycket väl kritisera mitt parti, säger han.

Och som riksdagsman har han använt sin ställning i SRF som argument, till exempel i en debatt om synskadades säkerhet i trafiken.

Kaj Nordquist tycker snarare att det är eftersträvärt att sitta på fler stolar. Inom socialdemokratin är folkrörelsebakgrund en merit, förklarar han.

– I mitt fall var det handikapprörelsen.

När Kaj Nordquist kom in i riksdagen år 2002 valdes däremot utrikesutskottet. Där vill han lyfta funktionshinderaspekten i allt biståndsarbete. Han är även här väl meriterad – som styrelseledamot i biståndsorganisationen SHIA.

Av hans 24 motioner i eget namn berör samtliga nationella handikappfrågor. Mer än hälften handlar om synskadades situation.

Kaj Nordquist tycker att handikapprörelsen skulle kunna utnyttja honom mycket mer. Men ofta saknas kunskap om hur riksdagen arbetar.

– Man kan inte komma med ett motionsförslag i oktober, säger han. Ett annat råd som Kaj Nordquist ger handikapprörelsen är att fundera över vad som ska prioriteras år 2011.

– 2010 är inte världens ände.

Kaj Nordquist känner sig varm i kläderna som riksdagsman och vill gärna fortsätta en period till. Han har startat en latinamerikaförening och gjort flera resor. Snart ska han till favoritstaden New York.

Han tycker inte att han har blivit utpekad som någon mr. funktionshinder utan har bemötts på ett bra sätt i riksdagen.

– Jag har aldrig varit på en så bra arbetsplats.

I mötet med väljarna kan det ändå bli dråpligt ibland. I början av mandatperioden undrade någon om han var socialministern. Var han så lik gamle Bengt Lindqvist?

– Idag skulle jag ha svarat att jag är den kommande socialministern, säger Kaj Nordquist och myser.

Emil Erdtman

Så vill partierna fixa jobben

STILETTEN	VÄNSTERPARTIET	SOCIAL-DEMOKRATERNA	MILJÖPARTIET
Vilka två konkreta åtgärder tror ert parti kan öka andelen funktionshindrade med jobb?	Det viktigaste är att bredda arbetsmarknaden som helhet. Vi föreslår 200.000 nya riktiga jobb i offentlig sektor. Vi har medverkat till en höjning av lönebidragstaket.	Lönebidraget som höjts och kommer höjas ytterligare, samt en ny arbetsmodell i tre faser; kartläggning, utvecklingsanställning och trygghetsanställning. Den sistnämnda öppnas för fler arbetsgivare än Samhall. Detta förväntas innebära att 1200 fler erbjuds arbete under 2006.	Att otillgänglighet blir en lagstiftad diskrimineringsgrund med kännbara sanktionsmöjligheter för hela arbetsmarknaden, och att en rättighet till anpassning av arbetsplatser införs.
Utredningen "En sammanhållen diskrimineringslagstiftning"* föreslår att man ska tillåta positiv särbehandling i arbetslivet pga kön och etnisk bakgrund. Tycker ni att även funktionshindrade ska kunna omfattas?	Det är inte säkert att det är en bra eller framkomlig väg att förbättra funktionshindrades situation.	Vi har ännu inte tagit ställning till frågan om positiv särbehandling vare sig det rör kön, etnisk bakgrund, funktionshinder eller annat.	Ja.
Tiden det tar att få arbetstekniska hjälpmedel är ofta så lång att det inte är någon idé för funktionshindrade att söka sommarjobb. Hur lång tid tycker ert parti att man ska behöva vänta på hjälpmedel?	Vi har inte satt någon egen gräns. Men vi vet att det finns problem med tillgång till hjälpmedel och har särskilt motionerat om en översyn av regler och ansvarsförhållanden.	Detta ska naturligtvis gå så fort som möjligt, men hjälpmedel måste vara utformade efter individen och utvecklingen på området går fort, AMS och Försäkringskassan kan därför inte hålla lager av hjälpmedel. Myndigheter är dessutom skyldiga att följa lagen om offentlig upphandling vid köp av dyrare hjälpmedel.	Tre månader är en rimlig väntetid om det inte handlar om att nyutveckla hjälpmedel, då är det svårt att pressa tiden.

Arbetslösheten är mångdubbelt högre för människor med funktionshinder än utan. Till exempel saknar hälften av landets synskadade jobb. Av de som arbetar har hälften lönebidrag, bara 13 procent arbetar heltid. Stiletten frågar ut partierna om deras lösningar. **Text: Finn Hellman Foto: Nina Ramsby**

CENTERPARTIET	KRIST- DEMOKRATERNA	FOLKPARTIET	MODERATERNA
Hjälpmedelsgaranti. Gör det möjligt för funktionshindrade företagare att ansöka om lönebidrag.	Avskaffa arbetsgivar- nas medfinansiering i sjukförsäkringen. samråd med arbetsmarknadens parter om hur insatser som trygghetsanställning och lönebidrag kan användas mer.	Vi vill införa en jobbcheck som ger arbetsgivare och sökande ett tydligt förhandsbesked om vilka stöd som kan utgå, och samlade mottagningar för arbetsförmedling, socialtjänst och Försäk- ringskassa.	Det viktigaste för funk- tionshindrade är att det finns jobb att söka. Varje arbetssökande ska få en personlig coach och matchningen förbättras. Vi anslår 200 miljoner kronor mer än regeringen i lönebidrag.
Centerpartiet: Nej, vi är mot särbehandling.	Vi har inte tagit ställning till frågan	Vi ställer oss mycket skep- tiska till positiv särbe- handling oavsett på vilka grunder den sker. Utred- ningen kunde inte visa att positiv särbehandling skulle få en effekt som uppväger den diskrimi- nering som uppstår av de som blir bortvalda för att de inte tillhör en mino- ritet.	Vi tror inte på positiv sär- behandling i något fall.
Vi är överens med de övriga partierna i Allians för Sverige om att införa en hjälpmedelsgaranti som ger personer med funktionshinder rätt att välja hjälpmedel från god- kända leverantörer. Någon bestämd tidsgräns har vi inte tittat närmare på.	Det ska inte behöva ta längre tid än vad det tar att prova ut och anpassa hjälpmedel.	Vi vill införa en hjälp- medelsgaranti som ska garantera högst två månaders väntetid. Under mandatperioden ska det kunna förbättras till en månad.	Ingen ska behöva vänta så länge att man måste tacka Nej till ett jobb på grund av det. Försäkringskassan och arbetsförmedlingarna bör ges tillräckliga ekono- miska resurser för att se till att onödiga väntetider inte uppkommer.

SVERIGEDEMOKRATER UTNYTTJAR FUNKTIONSHINDRADE

Nationalistiska Sverigedemokraterna är det största partiet utanför riksdagen. Partiet säger sig vilja värna om funktionshindrade, och ställer dessas behov i motsättning till invandringens kostnader. Stiletten granskar retoriken och röstfiskandet.

Sverigedemokraterna bildades i slutet av 80-talet ur en röra av rasistiska och nazistiska organisationer. Sedan dess - särskilt under det senaste året - har partiet jobbat hårt på att skapa en bild av sig själva som ett rumsrent "nationellt" alternativ. Kvar av de ledande från första tiden är bara Johan Rinderheim, men han är inte vem som helst, han skrev Sverigedemokraternas första partiprogram 1988.

Den som går igenom materialet på partiets hemsida finner uttalanden om funktionshindrade. Så här står det till exempel i partiprogrammet: "En allmän, skattefinansierad välfärdspolitik är en nödvändighet, särskilt vad gäller omvårdnaden och tryggheten för sjuka, gamla och funktionshindrade."

- Att dom använder funktionshindrade på det där sättet känns hemskt. Jag har svårt att finna ord, säger Ulla Brandén, som har många års erfarenhet av arbete inom folkkrörelser av funktionshindrade.

Ulla Brandén menar att Sverigedemokraterna utnyttjar funktionshindrade, och en genomläsning av partiets hem-

sida bekräftar den bilden. Sverigedemokraterna talar i allmänna ordalag om funktionshindrade och andra utsatta grupper, men det mynnar aldrig ut i några konkreta politiska förslag. Istället ställs deras behov i motsättning till de kostnader partiet påstår att invandringen innebär.

Bilden av funktionshindrade som ett verktyg för främlingsfientlighet delas av den fristående forskaren Rasmus Fleischer, som tillsammans med lektor Ulla Ekström von Essen vid Södertörns Högskola gjort en studie av Sverigedemokraterna, finansierad av Integrationsverket.

I studien gick forskarna bland annat igenom de motioner som Sverigedemokraterna lagt i kommuner där de har mandat.

- Det händer att funktionshindrade nämns. I en budgetbehandling kan de till exempel kräva 10 miljoner extra till handikappade, socialbidragstagare, pensionärer och utsatta barn. Poängen är dock alltid att ställa dom grupperna eller liknande emot invandrare.

- Sverigedemokraterna är ett enfrågeparti, dom bryr sig i stort sett bara om invandring. I mindre utsträckning dri-

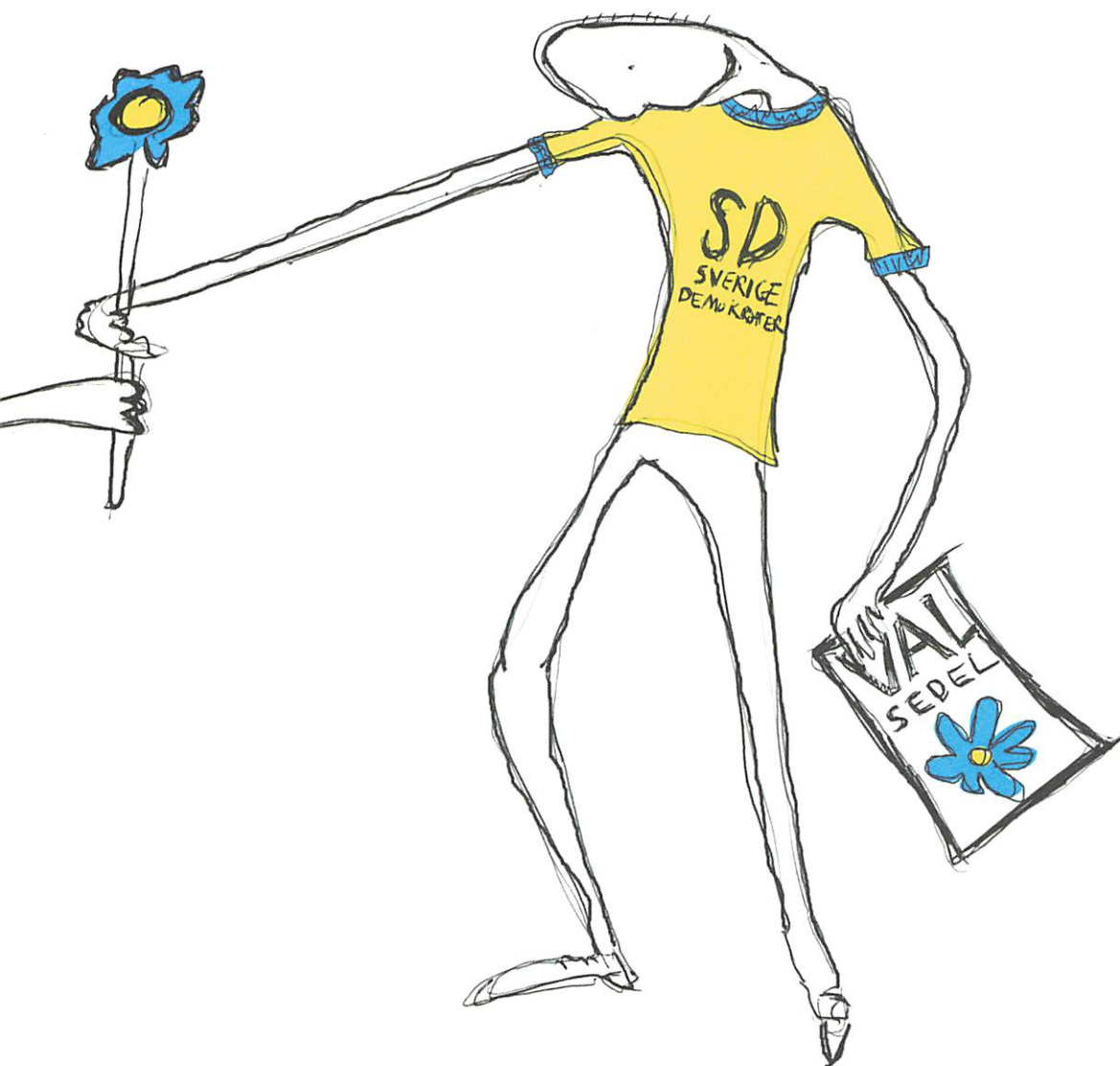

ILLUSTRATION | NINA RAMSBY

ver dom också krav på lag och ordning, och mer pengar till försvaret. Utöver det kan man knappt säga att Sverigedemokraterna har någon egen politik, och dom har absolut ingenting sammanhängande att säga om funktionshindrades rättigheter.

Sverigedemokraterna framställs ibland som ett nytt parti, men det har djupa rötter i den nationalistiska högern i Sverige.

– Man ska ha klart för sig att många av de tankar om ras och kultur som de högerextrema grupperna för fram var vetenskap till för 50 år sedan. Det var egentligen inte förrän med den stabila välfärdsstaten på 1970-talet som det helt försvann, säger Håkan Blomqvist, historiker vid Södertörns Högskola.

I arbetet med sin doktorsavhandling har Håkan Blomqvist tagit del av mycket nationalistiskt och nazistiskt material från första hälften av 1900-talet.

– Det finns ett drag i Sverigedemokraternas propaganda som går att känna igen. Det som kallas gammalhögern, nationalisterna från förra sekelskiftet, hade en patriarkalisk inställning till omvärlden. I den ingick att inte vara "elak mot dom sinnesslöa".

Rashygienien – tanken att den svenska rasen skulle förädlas genom att oönskat genetiskt material valdes bort – kom från vetenskapligt håll.

– Den fick större inflytande på det som kallas unghögern, och som samlade dem som senare kom att utvecklas i nazistisk och fascistisk riktning. Man ska ha klart för

ILLUSTRATION | NINA RAMSBY

”Kanske får dom framgång där dom är starka, eller hos funktionshindrade som fastnat i att tycka synd om sig själva.”

Ulla Brandén, som arbetat inom folkrörelser av funktionshindrade.

sig att rashygieniska idéer också hade stort inflytande på vänstern. Den ledande vetenskapsmannen Herman Lundborg avpassade sitt budskap efter vem han pratade med: talade han med vänstern skulle rashygienien leda till bättre levnadsförhållanden för arbetarna, talade han med högern handlade det om Sveriges styrka som nation.

Men att de klassiska nationalisterna skulle haft idéer om någon slags lika människovärde för alla svenskar, som skulle kunnat omfatta funktionshindrade, tror inte Håkan Blomqvist.

– Nej, nej, det var skillnad på hög och låg, och det var en del av naturens ordning, som inte fick störas.

Ulla Brandén tror inte att funktionshindrade har något att hämta hos Sverigedemokraterna.

– Vi har inget intresse av att grupper ställs mot varandra på det där sättet. Ibland säger folk till mig att dom borde satsa på oss istället för på till exempel alkoholister. Och funktionshindrade flyktingar och invandrare, vad händer med dom, ska dom få komma hit fast dom kanske behöver assistans eller hjälpmedel?

Ulla Brandén tror dock att det kan finnas funktionshindrade som tar till sig Sverigedemokraternas budskap.

– Dom flesta ser så klart igenom det, men det finns inga

garantier. Kanske får dom framgång där dom är starka, eller hos funktionshindrade som fastnat i att tycka synd om sig själva.

När hon möter den sortens attityder brukar hon vara mån om att ta diskussionen.

– Det är viktigt att man inte är tyst; att man säger ifrån. Vissa kanske är övertygade, men jag tror att det går att få folk att tänka efter, och det påverkar på sikt. Att främlingsfientliga smyger sig på oss på det här sättet, använder oss för att framstå som rumsrena, är verkligen trist.

Jörgen Hassler

SD i var tionde kommun

Sverigedemokraterna har sammanlagt 50 mandat i hela landet. De sitter i kommunfullmäktige i var tionde kommun. Nytt för det här valet är att partiets valsedlar distribueras gratis till alla ställen där man kan rösta. Valmyndigheten är skyldiga att dela ut Sverigedemokraternas valsedlar eftersom partiet fick mer än en procent av rösterna i riksdagsvalet 2002.

VAL TILL RIKSDAGEN

- ☐ Blekinge län: Lena Hjorth rörelsehindrad (fp) plats 17
- ☐ Dalarnas län: Gum Anders Andersson barndomsdöv (s) plats 12
- ☐ Dalarnas län: Roland Söderberg rörelsehindrad (Mp) plats 13
- ☐ Dalarnas län: Veronica Hedenmark rörelsehindrad (fp) plats 7
- ☐ Kalmar län: Eva Schröder rörelsehindrad (fp) plats 20
- ☐ Kronobergs län: Mariah Vallin Andréasson hörselskadad (mp) plats 9
- ☐ Norrbottens län: Stig Hedlund blind (s) plats 8
- ☐ Skåne läns norra och östra: Anita Peterson epilepsi (v) plats 8
- ☐ Skåne läns norra och östra: Lars Vestlund cp-skadad (v) plats 16
- ☐ Skåne läns norra och östra: Joakim Wendel neurologisk skada (v) plats 21
- ☐ Skåne läns norra och östra: Peter Hallbrink tarmsjuk (v) plats 25
- ☐ Skåne läns södra: Oscar Krantz rörelsehindrad (fp) plats 7
- ☐ Stockholms kommun: Jamie Bolling (mp) plats 9
- ☐ Stockholms kommun: Kaj Nordquist blind (s) plats 11
- ☐ Stockholms kommun: Lars Lindberg hörselskadad (s) plats 37
- ☐ Stockholms län: Inger Gemicioglu rörelsehindrad (v) plats 31
- ☐ Södermanlands län: Kaj Johansson rörelsehindrad, (v), plats 8
- ☐ Västerbottens län: Elisabeth Skoog lätt rörelsehindrad (c) plats 14
- ☐ Västernorrlands län: Jamie Bolling rullstolsanvändare (mp) plats 13
- ☐ Örebro län: Sonia Schaank rörelsehindrad (v) plats 24
- ☐ Östergötlands län: Monica Ericsson psoriasis (v) plats 2

Ta med som minneslapp
på valdagen!

FOTO | NINA RAMSBY

RÖSTA FUNKTIONSHINDRAT -VI HAR HELA LISTAN!

Stiletten ger dig namnen på riksdagskandidater med funktionshinder. Söker du funkisar i dina kommun- och landstingsval, finner du dem på www.stil.se

Dagens Eko i Sveriges Radio har uppmärksammat att ett parti i Stockholms län har mycket färre kvinnor än män på sina valsedlar och att ett av riksdagspartierna har underskott på invandrare. Men Stiletten har gjort undersökningen Ekot glömde. Som enda tidning i landet har vi gjort en omfattande kartläggning av vilka av partiernas kandidater som har eget funktionshinder.

Här ges namnen på de funktionshindrade politiker du

kan förse med utkast till motioner och förslag på interpellationer. Och vill du kryssa in funktionshindrade i beslutande församlingar får du verktyget att personrösta funktionshindrat här.

Fotnot: Vill du rösta funktionshindrat i valet till kommun och landsting listas lokalpolitiker med funktionshinder i Internetversionen av Stiletten: www.stil.se

Finn Hellman, Korrektur: Björn Thorén

Full fart mot makten!

Sedan förra valet är hon ersättare i riksdagen, men nu siktar folkpartisten Veronica Hedenmark på en ordinarie plats. Funktionshinder och företagande är hennes gemensamma nämnare i valrörelsen.

Det är efter ett ganska envist mejlande och ringande jag äntligen får fatt i Veronica Hedenmark. Hon sitter i en bil någonstans mellan hemmet i Falun och Göteborg, dit hon är på väg å arbetets vägnar. VH assistans, företaget hon grundade för tio år sedan, har idag 200 assistenter knutna till sig och är uppdelat på fyra kontor. Hur tiden räcker till för hennes andra sysselsättning, det politiska arbetet, avslöjar hon inte. Men någon semester hinner hon inte med, det är ju valår och snart drar hennes personvalskampanj igång.

Veronica Hedenmarks politiska karriär började 1994 när hon som sjuttonåring gick med i Folkpartiet, men kanske såddes fröet något tidigare. Hon berättar om missnöjet med att inte få välja assistans på högstadiet och mötet med den dåvarande socialministern.

– Vi fick besöka socialdepartementet under en klassresa och Bengt Westerberg berättade att han skulle lägga fram ett förslag om att få välja personlig assistans, säger hon. För mig var Folkpartiet ett självklart val, de hade den bäs-

ta politiken vad gäller funktionshinder. Men det är förstas bara en av anledningarna, grunden är den liberala ideologin.

En diskrimineringslag som inkluderar personer med funktionshinder ser hon som det viktigaste att arbeta för, men hon tycker också att man kan införa statliga bidrag till enskilda näringsidkare för att öka tillgängligheten.

– Det handlar ofta om små hinder, kanske ett eller två trappsteg som gör att man inte kommer in om man sitter i elrullstol. Kostnaderna är inte så stora utan det handlar mer om en medvetandegrad. Det blir ju samhällsekonomiska kostnader av att utestänga personer också, säger hon. Kostnader för mer färdtjänst och fler personliga assistenter till exempel.

I förra valet kandiderade Veronica Hedenmark till riksdagen och genom sin personvalskampanj kom hon svindlande nära. 70 kryss skiljde mellan kandidaten som tog den ordinarie platsen, men hon sitter idag, som den första ledamoten någonsin i rullstol, i landstingsfullmäktige

i Falun. Hennes förtroendepost innebar att Sveriges första höj- och sänkbara talarstol byggdes. Hur årets personvalskampanj kommer att bedrivas är hon förtegen om och hänvisar till hemsidan, www.veronica.se, som kom upp runt den 15 augusti. Hon säger dock att fokus kommer att ligga på frågor om företagande och funktionshinder.

– Det handlar primärt om min roll som näringsidkare, inte som funktionshindrad, säger hon. Ska man kunna appellera även till väljare utan funktionshinder måste frågorna breddas. Byråkratin och svårigheten för småföretagare att kunna överleva är något som berör många.

Om hon kommer in i riksdagen kommande mandatperiod får framtiden utvisa. Men Veronica Hedenmark saknar varken viljan eller de politiska visionerna. På klingande dalmål säger hon att man inte kan vara nöjd förrän alla har full delaktighet i samhället. Det innebär också att kraven på personer med funktionshinder måste bli större.

–Vi har kommit till en punkt där vi måste få in funktionshindrade i riktiga arbeten. Idag är förväntningarna

”–Vi har kommit till en punkt där vi måste få in funktionshindrade i riktiga arbeten. Idag är förväntningarna för låga och många unga slås ut till exempel genom att de placeras i särskolan trots att de inte skulle behöva gå där.”

för låga och många unga slås ut, till exempel genom att de placeras i särskolan trots att de inte skulle behöva gå där. Att ställa krav är att visa att man har ett människovärde. Det har jag velat i hela mitt liv, att folk ska se mig och ställa krav, säger Veronica Hedenmark.

Herman Grafström

Redskap som lyfter fram det normala

Bort med särlösningar! En nödvändig hakklapp kan bli till en vacker krage, en grenlös trosa till ett sexigt attribut. Med designade hjälpmedel vill formgivaren Josephine Drakenberg lyfta fram det normala.

Nu när fyrtialisterna är på väg att gå i pension kommer de inte att nöja sig med de hjälpmedel landstingen subventionerar. De kommer att ställa krav. Det får gärna kosta lite extra, bara det är snyggt och inte lyser "hjälpmedel" på långt håll.

Det tror Josephine Drakenberg, textilkonstnär med magisterexamen från Konstfack och flertalet designutbildningar bakom sig. Därför har hon tillsammans med en kollega startat en verksamhet med snygga och funktionella hjälpmedel.

- Fast jag vill inte kalla dem hjälpmedel, säger hon. Då blir de stämplade som någonting som bara ska användas av en viss grupp. Kalla dem redskap istället. Redskap som kan underlätta vardagen för oss alla.

Josephine Drakenberg visar sina varor. En del finns bara som prototyper ännu, andra är utvecklade och på väg att gå i produktion.

Jag får prova ett extragrepp till glas. Man lindar det om glaset, och får på så sätt ett stadigare grepp. Jag tänker att det vore perfekt på trendiga caféer som serverar te i stora glas utan handtag. Med en sådan här sak skulle man slippa bränna sig.

Josephine Drakenberg demonstrerar också förklädet med midjeskena som man lätt kan "snäppa" om sig. Det sitter fast utan knytband eller band runt nacken.

Hakklappen finns dock bara som svartvit bild. Jag som

"- Det är viktigt med integriteten. Man ska inte behöva känna sig annorlunda eller avvikande bara för att man har särskilda behov"

synsvag har svårt att avgöra tjocklek och form. Men den har ett vackert mönster.

På bilder ser jag också tallriksunderlägg med halkskydd, nattlinnet som inte glider ner när man går på toa, trosan med löstagbar gren om man behöver kissa ofta.

- Det är viktigt med integriteten. Man ska inte behöva känna sig annorlunda eller avvikande bara för att man har särskilda behov, menar Josephine Drakenberg. Man ska känna sig värdefull och bekväm när man använder dessa redskap.

Estetiken blir ett konkurrensmedel när hjälpmedlen blir avgiftsbelagda. Då kanske man väljer något som är lite dyrare, men desto mer estetiskt. Det tror i alla fall Josephine Drakenberg.

- Jag vill kombinera estetik och funktionalism. Det är den bästa lösningen.

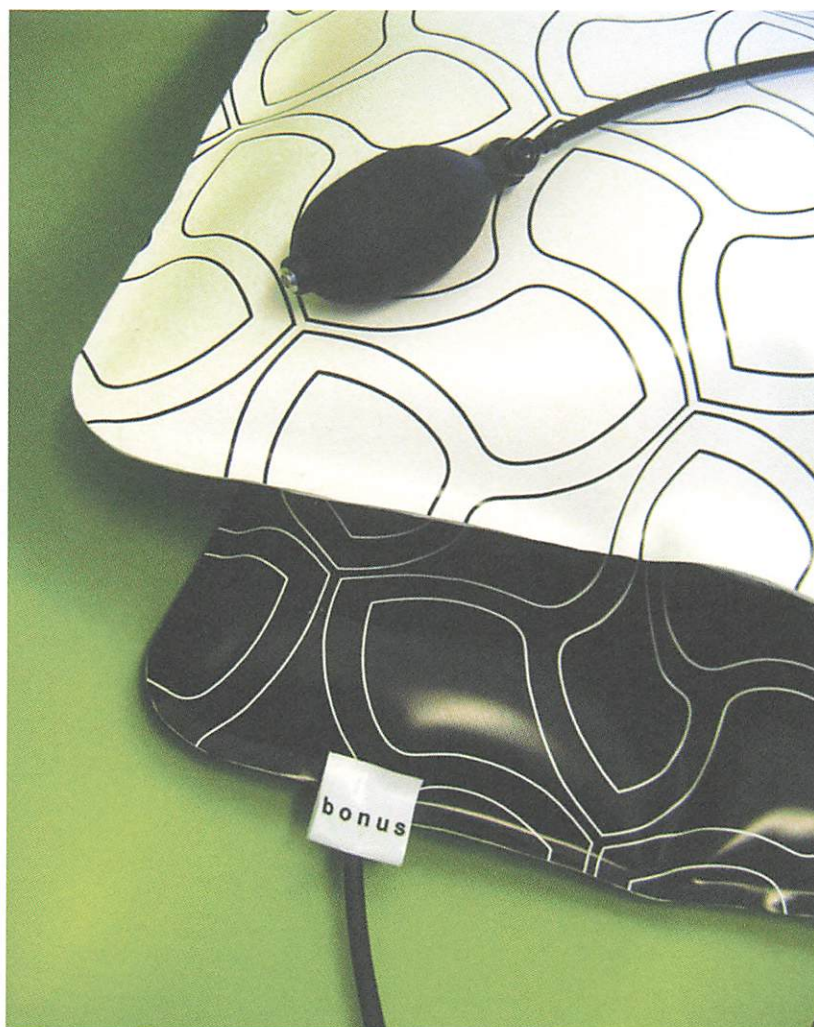
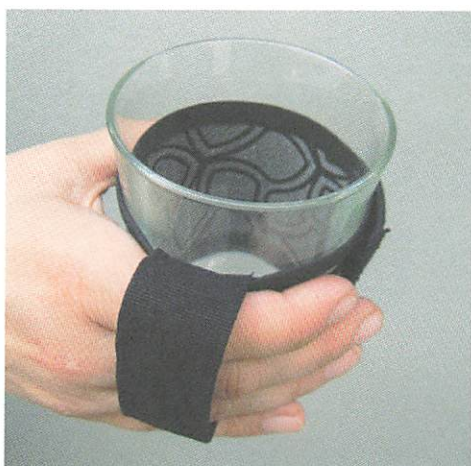

FOTO | JOSEPHINE DRACKENBERG

Bilderna till vänster: Figurstansad haklapp och extragrepp.
Bild till höger: Luftfylld stödkudde.

Men varför är det nu så viktigt att smälta in och vara lik "alla andra"? Varför får det inte synas på oss att vi är funktionshindrade och har speciella behov?

- Normaliteten innebär en väldigt stor press i vårt samhälle, säger Josephine Drakenberg. Det är svårt för många att sticka av. Vi vill vara som andra. Därför tycker jag att man ska kunna välja att använda något vackert och estetiskt, någonting som andra också använder, ett hjälpmedel integrerat i ett bruksföremål.

Josephine Drakenberg påpekar att fjärrkontrollen i var mans hem från början var ett hjälpmedel. Hon vill att hennes produkter ska fungera på samma sätt i framtiden – na-

turliga inslag i hemmet som alla har glädje och nytta av.

Men blir den drömmen verklighet?

Eller blir det istället så att hjälpmedlens utseende visar vilken ekonomi vi har? Designer-hjälpmiddel för dem som har råd, traditionella och subventionerade för oss andra.

Eller ska frågan ställas så här: Vill vi smälta in, eller vill vi vara synliga?

Är det vårt val – eller någon annans?

Kait Bessing

För mer information om Josephine Drakenbergs produkter: www.nyttadesign.nu

Stjärna i Japan, Lena Maria i Sverige

Elitsimmerska, sångerska och konstnär. Hon har turnerat i stora delar av världen, men är okänd för de flesta här hemma. Stilletten möter Lena Maria Klingvall och talar kändisskap och skönhetsideal.

Allt började egentligen då Lena Maria Klingvall just flyttat hemifrån till Stockholm och gick på musikhögskolan. Det var då SVT frågade om de fick göra en dokumentär om henne. Hon var med i landslaget i simning och skulle träna inför OS 1988 i Seoul, Sydkorea. Under en vecka följde kameran henne under träningarna men också hur hon klarade sitt liv i hemmet och på skolan och under sitt resande som sångerska. Dokumentären "Målet i sikte" fick ett par år senare TV-pris i Holland och tack vare det visades programmet sedan i Japan.

– Reaktionerna blev starka där och de ringde och frågade om de fick komma till Sverige och göra ett nytt reportage. Jag blev också inbjuden att komma till Japan och vara med i en direktsänd tv-sändning där jag blev intervjuad och fick sjunga en sång, säger Lena Maria Klingvall.

Under tv-programmet framkom det att hon inte bara var elitsimmerska, född utan armar och med ett ben som är hälften så långt som det andra, utan också har en fantastisk sångröst. Hennes kristna tro blev också känd och hon fick kontakt med en norsk präst som bodde i Japan och som hjälpte henne att koordinera alla de inbjudningar som hon fick att göra konserter runt om i landet.

– Jag tror inte att det går att bli känd på samma sätt i Sverige. Det har med människosyn att göra. I Sverige har vi en lag som säger att alla ska ha samma rätt i samhället. Vi ser oss alla som lika mycket värda. I Japan är det helt annorlunda, hela språket är uppbyggt på hur artig man ska vara beroende på om någon har en mer betydelsefull titel än jag själv. Därför kan en människa bli upphöjd över alla andra, säger Lena Maria Klingvall.

Under sina turnéer runt om i Asien märker hon hur funktionshindrade har en helt annan ställning i samhället än i Sverige.

– Om man får ett handikappat barn är det en stor skam för familjen. I vissa länder hamnar man längst ned på samhällsstegen om man väljer att behålla ett sådant barn. Många blir därför övergivna eller lämnade på

barnhem eller dolda i hemmet, säger hon.

När Lena Maria Klingvall är hemma i Sverige ägnar hon en del tid åt målning. Hon är med i Mun- och Fotkonstnärerna som regelbundet skickar ut kort och almanackor till många hushåll i Sverige. Hon ger konserter men också föreläsningar om människovärde och livskvalitet.

– Jag får ofta frågan hur jag kan vara så glad och ha så mycket kraft och energi till det jag gör. Identitet och livskvalitet handlar, tror jag, om att känna sig älskad. Gör man det vågar man mycket mer, man vågar nästan vad som helst. Nu som vuxen inser jag också att min tro betyder väldigt mycket. Det är så lätt att se ned på sig själv. Tidningar, tv och reklam lär oss hur vi ska se ut, vi ska vara slanka och bruna och ha de senaste kläderna för att känna oss lyckade. Men jag tror att det som gör oss lyckliga handlar om helt andra saker. Om jag fyller mitt hjärta med Jesu kärlek blir jag stark och mår bra, säger Lena Maria Klingvall.

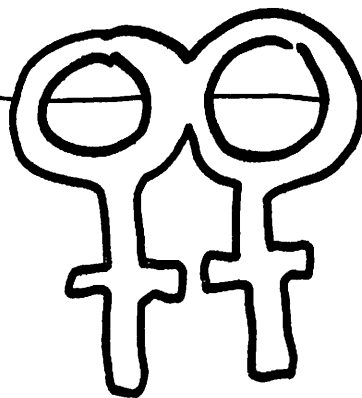
Cecilie Frödén

Fotnot: Lena Maria Klingvall har en egen hemsida där du kan läsa mer om hennes skivor och där också hennes turnéplan finns om du vill se henne live.

www.lenamaria.com

Lena Maria sjunger i Japan.

FÖRSTA GÅNGEN

Jag var tjugo år gammal och hade sedan länge insett att jag var mer intresserad av tjejer än av killar men hade ännu inte vågat göra något åt det.

Organisationen RFSL kände jag till eftersom de arrangerat Sveriges första skolinformation om homosexualitet på just min gymnasieskola något år tidigare. Två bögar hade kommit och hållit en föreläsning för alla tvåor och treor i aulan, varefter de delade upp sig och gick runt och pratade var för sig i varje klass – allt under en temadag om kärlek och sexualitet som skolan ordnade.

Tjejen jag just då svärmade för fick avsmak för homosexuella efter deras besök – hon gifte sig senare med en präst, som i sina predikningar starkt förordade kärleken mellan man och kvinna framför all annan kärlek.

Efter gymnasiet flyttade jag långt från min hemstad och läste för tillfället vid universitetet i en norrländsk kuststad.

Den lokala RFSL-föreningens lokal åkte jag förbi med bussen nästan varje dag och efter några veckor hade jag så repat mod och bestämt mig för att gå dit.

Lokalen låg på andra våningen i ett äldre hus. Spiraltrappan som ledde upp dit var sliten och ledstången var trasig men jag beslutade mig för att inte låta detta hindra mig.

Jag tog mig upp för trapporna, rullstolen släpade jag efter mig. Väl upp beställde jag en öl vid baren och bjöds in till ett av borden, där jag slog mig ner och stannade hela kvällen och pratade med mina bordsgrannar.

Ett par öl och några timmar senare fann jag det för gott att göra min sorti så jag tackade för mig,

hämtade mina ytterplagg i garderoben och gick (nåja, rullade) därifrån.

Jag var ung och stark och van att ta mig såväl uppför som nerför trappor, varför jag inte tvekade att kasta mig baklänges utför denna. Jag hade dock inte räknat med den skarpa svängen och den trasiga ledstången, som lossnade från väggen, med skruvar och allt, när jag höll mig fast i det. Ölen kan också ha gjort sitt då det gällde teknik och koncentrationsförmåga.

Det sa hur som helst PANG och jag kände hur jag flög genom luften. I nästa ögonblick fann jag mig sittandes på trappans nedersta trappsteg med, skulle det visa sig, en lårkaka stor som min handflata på vänster höft. Rullstolen låg uppochnar alldeles framför mig.

Det dröjde ett tag tills jag gick dit igen, inte främst på grund av att jag var blyg och nyutkommen (som jag ju naturligtvis också var) utan på grund av att jag var rädd att bryta nacken om jag skulle försöka mig på samma konststycke igen.

Redan året därpå deltog jag i min första Frigörelsedemonstration, föregångaren till den nu så kända Stockholm Pride-paraden men det kom att dröja hela femton år innan jag gick med i en liknande demonstration för funktionshindrade: Tillgänglighetsmarschen. Om femton år igen hoppas jag att den har vuxit sig lika stor och blivit lika känd och om ytterligare några år hoppas jag att de båda kommer att vara överflödiga.

Gunnel C Rönn

Ordförande i Funktionshindrade
hbt-personer (Fhobit) www.fhobit.se

Framtiden bär på historia

BOKRECENSION

“Farsoter och handikapp, ett kulturhistoriskt perspektiv” av Bo Andersson

Glatt öppnar jag boken och förväntningen ligger på lur, en förväntning som baserades på hoppet om att jag skulle få lära mig något nytt.

Mina förhoppningar grusades till viss del...

För mig kändes Farsoter och handikapp som en uppslagsbok.

Jag kunde inte läsa den från början till slut för att den då blev tråkig.

Tråkig är ett elakt ord att använda om någons arbete, men tyvärr var det precis så jag kände.

Jag ändrade taktik och läste olika stycken. Hoppade mellan kapitlet som handlade om att vara "Fin och ful i mun under antiken" ett kapitel som beskrev tandläkekonsten och människans fåfänga, men som även tydligt målade upp en bild av stora klasskillnader. Jag gottade mig lite i Den demokratiska pesten. Låter kanske konstigt att gotta sig i något så tragiskt som pesten, men konsten som kommit ur dess ursprung retade lite min "vill veta mer"-känsla.

Jag läste om hur Lady Macbeth tvådde sina händer och fascinerades en del av hur somnambulism kan leda till att teaterpublik i nästan fyra

hundra år har våndats och blivit tagna av en av världsdramatikens höjdpunkter.

Att läsa "Den folkliga medicinen" gjorde att jag rynkade pannan i djupa veck. Vad vill Bo Andersson med detta?

Funktionshinder kontra folklig medicin går för mig inte riktigt ihop. En intressant läsning om jag läser den utan mina egna referenser som kvinna med eget funktionshinder. Men fortfarande en uppslagsbok.

Jag känner mig ibland som i skolan när jag läser Bo Anderssons bok för att jag matas med årtal, författare och konstnärer.

Tycker jag du ska läsa den? Ja trots att jag inte är fullt ut positiv till den så tycker jag den kan ha sitt värde.

Den kan väcka ett intresse av att vilja läsa mera. För hur det än är så är historia något som framtiden alltid bär med sig och det är genom jämförelse man kan se hur långt eller hur kort bit till förbättring vi har kommit.

Gunilla Hårdberg

Chicago: Funkisar i parad

Chicagos Disability Pride-parad arrangerades för tredje året i följd den 22:a juli. Temat för årets parad var "en hyllning till funktionshindrades konst och kultur". Runt 3 000 deltagare samt festivalfordon tågade genom Chicagos innerstad. Paraden avslutades med tal, uppträdanden och musik.

Chicago är, enligt ABC News, den enda staden som har en Disability Pride-parad. Denna startades på initiativ av Sara Triano, en handikappaktivist som fick AADP, American Association for People with Disability's stipendium för ledarskap år 2002. Hon använde pengarna som grundplåt till den första paraden.

Övertygelsen att funktionshinder är ett naturligt och vackert inslag bland många andra mänskliga egenskaper, är det budskap man vill föra fram. Ändamålet är också att förändra synen på personer med funktionshinder. Att få funktionshindrade att vara stolta över vem de är.

Robert David Hall ledde årets parad. Hall är en framgångsrik skådespelare och en framträdande aktivist inom den

amerikanska handikapprörelsen. Han sitter i styrelsen för ett flertal nationella organisationer, är en aktiv föreläsare och arbetar med att söka upp nyligen amputerade personer. Hall är själv dubbelamputerad efter omfattande brännskador. I Sverige kan vi se Robert David Hall i CSI. Serien går på kanal 5 och Hall spelar rättsläkaren Albert Robbins.

Robert David Hall är en av ett fåtal skådespelare med funktionshinder som arbetar inom amerikansk TV och vet hur svårt det kan vara att få jobb inom yrket. Han konstaterar: "Det finns stora klyftor mellan medborgare utan och medborgare med funktionshinder inom arbetsmarknad, utbildningssystem och till möjligheter i allmänhet. Dessa orättvisor förenar oss som personer med funktionshinder – vi är stolta över vilka vi är, våra talanger, och det vi kan bidra med."

Programmet tjuvstartade redan på fredagen med en poetry slam-afton, estradpoesi öppen för alla. Efter paraden arrangerades en kortfilmsfestival. Mer info: www.disabilityprideparade.com

Susanne Berg

Paralympics diskriminerar

Personer med begåvningshandikapp tillåts fortfarande inte tävla i Paralympics, handikapp-OS. Den internationella paralympiska kommittén, IPC beslutade att inte låta dem delta i tävlingar under kommitténs ansvarsområde vid ett möte i juni.

Gruppen stängdes av från tävlingar efter en skandal under Paralympics i Sydney år 2000. Det spanska basketlaget tog guld men avslöjades senare som fuskare då en majoritet av spelarna saknade begåvningshandikapp.

IPC anser att det fortfarande inte finns kriterier att mäta begåvningshandikapp som är tillförlitliga. Organisationer för personer med intellektuella funktionshinder, idrottsutövare och föräldrar reagerade med ilska och bestörtning över beslutet.

Google prioriterar tillgängliga hemsidor

En sökmotor som prioriterar tillgängliga webbsidor har lanserats av google.com. Den ordinarie söktjänsten visar resultaten av sökningar med de mest relevanta sidorna ur innehållssynpunkt längst upp på träfflistan. Den nya söktjänsten rankar sidor efter såväl innehåll som användbarhet för synskadade.

Ett antal organisationer har deltagit i arbetet med att bedöma webbsidornas tillgänglighet. Metoder för att göra bedömningen är under utveckling. I dagsläget tar man hänsyn till faktorer som svårighets-

grad i uppbyggnaden, mängd av visuell information och om sidorna kan navigeras via tangentbordet.

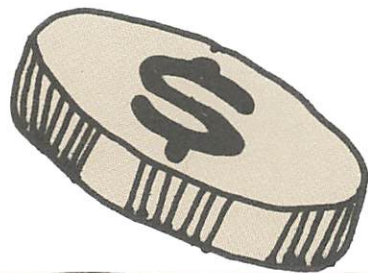
Den nya söktjänsten är en del av Googles försöksverksamhet: Google labs. Här testas nya idéer och tjänster innan de eventuellt blir en del av huvudverksamheten. Företaget önskar därför feedback från användare av söktjänsten på hur den fungerar och vad som kan förbättras. Feedback skickas med e-post. Länk för detta finns under sökfönstret på hemsidan. Google Accessible Search är, enligt företaget, en naturlig och viktig del i utvecklingen av produkter för att organisera och tillhandahålla information på Internet.

Söktjänsten finns på webbadressen: labs.google.com/accessible

Tillgänglig informationsteknologi

E-accessibility, tillgänglig informationsteknologi, är temat för den Internationella Handikappdagen 2006. Användning av informationsteknologi blir allt vanligare och elektronisk information som Internet får allt större betydelse. Personer med funktionshinder riskerar därför att utestängas från stora delar av det gemensamma samhällslivet. I till exempel skolan riskerar bristande tillgänglighet att bli ett hinder för funktionshindrades utbildningsmöjligheter.

Internationella Handikappdagen firas den 3:e december.

Personlig assistans inte dyrare

Föreningen, JAG har gjort en rapport: "Priset för valfrihet, självbestämmande och integritet".

Syftet med rapporten var att göra en samhällsekonomisk analys av insatsen personlig assistans och att svara på frågorna: Är personlig assistans dyrare än andra stöd- och serviceformer? Finns det belägg för Riksrevisionens påstående att personlig assistans är en mer kostsam insats än en plats i bostad med särskild service? Varför har reformen blivit så mycket dyrare än det var tänkt? Varför har inte kostnaderna dämpats?

Rapporten baseras på en jämförelse mellan kostnaderna i ett antal gruppboheter för personer med omfattande funktionshinder och hur många timmar personlig assistans dessa resurser skulle kunna räckta till.

Ambitionen från JAGs sida har varit att utifrån sin position i brukarrörelsen ställa relevanta frågor som inte bara är teoretiska och som dessutom belyser lagstiftningens intention om den enskildes makt att utforma sitt eget liv samt hur den makten kan bibehållas.

-Om man gör en jämförelse mellan gruppbohet och

insatsen personlig assistans så måste man utgå från personer med liknade hjälpbehov och många som bor på gruppbohet har inte lika stora funktionshinder som personer som beviljats insatsen personlig assistans, därför är en direkt jämförelse inte adekvat, säger Agneta Scherman, projektledare.

JAGs jämförelse av insatsen personlig assistans och gruppbohet visar att kostnaderna för en plats i gruppbohet för en person med omfattande funktionshinder ofta överstiger kostnaden för personlig assistans större delen av dygnet. Detta trots att personlig assistans ofta innebär större flexibilitet och valfrihet för den enskilde. Därmed visar rapporten att det inte finns någon grund för idén att erbjuda alternativ till personlig assistans för att dämpa kostnaderna.

Anledningen till att reformen blivit så mycket dyrare än planerat beror på att både antalet assistansberättigade personer och det genomsnittliga antalet assistanstimmar har, trots justeringar i regelverket, ökat stadigt sedan 1994.

Sari Nykvist

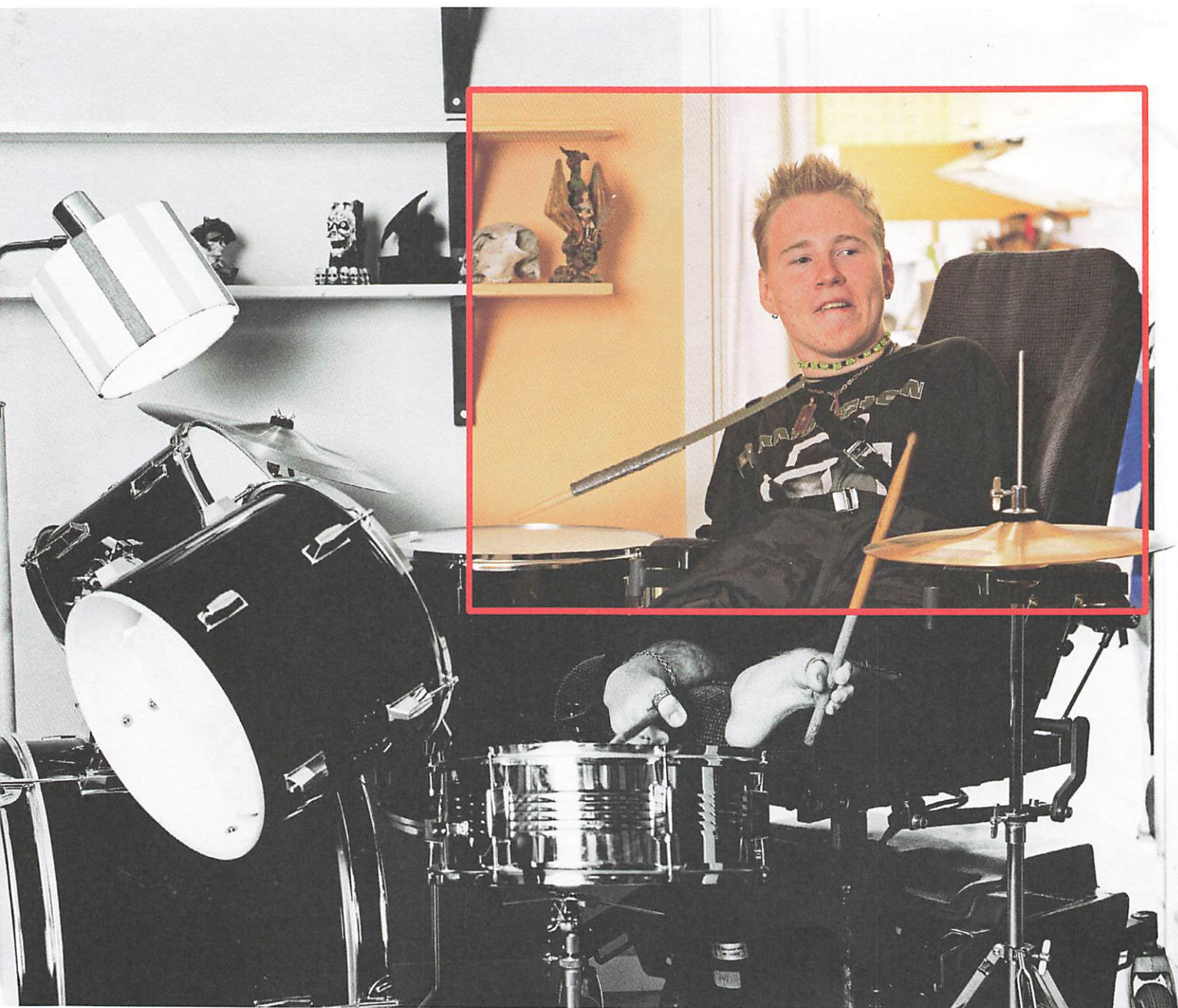
Läs mer: www.jag.se

Posttidning B
STIL
Arenavägen 63
121 77 Johanneshov

DOROTHEE RIEDEL RATZKA

PETERSÉNS VÄG 2
127 41 SKÄRHOLMEN

12700
LOKAL

Z:CO BILD WALTER HIRSCH HAR FOTOGRAFERAT ADAM ENGVALL

Vilka möjligheter vill du ge ditt barn?

Hur förmedlar man styrka och självständighet till ett barn som i hela sitt liv kommer att vara beroende av andra?

En väg är att bli medlem i Stil. Hela vår organisation är uppbyggd för att vägleda alla som behöver personlig assistans, så att de får chans att skapa ett liv i egen regi. Ett liv där det går att påverka. Ett liv där ett funktionshinder inte blir ett hinder från att ta ansvar.

Som förälder får du en grundlig utbildning i ledarskap. Vi tror helt enkelt att om du blir en bra

arbetsledare för ditt barns assistenter, mår ditt barn bättre. Och dina lärare använder själva assistans. Vilka kan bättre förmedla de många nyanserna i ett liv med funktionshinder?

Ring 08-506 221 50 så berättar vi mer om nästa utbildning. Eller besök www.stil.se

STIL
STIFTARNA AV INDEPENDENT LIVING I SVERIGE